

زندگی

و

خصوصیات

ذکاماتی از

حضرت آیت الله بروجردی

✽ سعید فقید حضرت آیت الله بروجردی طباطبائی فرزند مرحوم حاج علی طباطبائی از سادات سلسله طباطبائی و باسی واسطه بحضور امام حسن مجتبی علیه السلام میرسیدند. و در سال ۱۲۹۲ هجری قمری در بروجرد متولد گردیدند.

✽ در سن ۱۲ سالگی در بروجرد نزد علماء آن شهرستان و والد خویش بتحصیل اشتغال داشتند و در سن ۱۸ سالگی برای تکمیل تحصیلات باصفهان عزیمت و در آنجا نزد مرحوم حجج الاسلام آقای ابوالعالی کلباسی وسید محمد باقر - درجه ای و میرسید محمد تقی مدرس در مدرسه صدر بتحصیل پرداختند.

✽ در سال ۱۳۱۸ قمری بشرف اشرفی عزیمت نمودند و در محضر آیت الله آخوند ملا محمد کاظم خراسانی وارد گردیدند و هم در این زمان تعلیفاتی بر کفایت الاصول که بزرگترین کتب اصول است مرقوم داشتند.

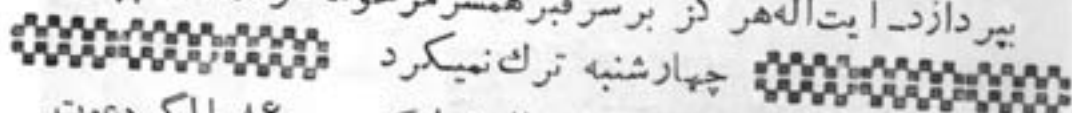
✽ در سال ۱۳۲۸ قمری با تصدیق علماء اعلام آن زمان از قبیل مرحوم آیت الله خراسانی و آقا شریف اصفهانی از نجف بایران مراجعت و در بروجرد اقامت گزیدند و مدت ۳۳ سال در این شهرستان مرجع تقلید اهالی غرب و جنوب ایران و قسمتی از خراسان و حتی کشور عراق بودند.

✽ در سال ۱۳۴۴ قمری از بروجرد بکنه مشرف شدند و در مراجعت مدت هشت ماه در نجف اشرف اقامت داشتند تا اینکه در سال ۱۳۴۵ بایران مراجعت و در سال ۱۳۶۵ بعزت کسالت به تهران آمده و در یکی از بیمارستانها بستری گردیدند.

✽ در طی مدت توقف در تهران تلگرافهایی از قم بوسیله مردم و طبقات

روحانی بایشان مخابره شد که ضمن آن تقاضای توقف معظم له را در قم داشتند و حضرت آیت الله در محرم سال ۱۳۶۳ بقم مسافرت فرموده و در آنجا ساکن شدند و پس از فوت حضرت آیت الله آسید ابولحسن اصفهانی و حاج آقا حسین قمی مرجع تقلید شیعیان جهان گردیدند .

آیت الله بروجردی میخواست با تربیت علمای جوان و مسلط بزبانهای خارجی بترویج مذهب حقه جعفری در سراسر جهان پردازد. آیت اله هرگز بر سر قبر همسر مرحومه خود را در شبهای

چهارشنبه ترك نمیکرد . حضرت آیت الله بروجردی طاب ثراه که در سن ۸۶ سالگی دعوت حورا لبیک گفتند از علماء و دانشمندان والامقام و کم نظیر عصر خود بودند .

آیت الله بروجردی دارای تألیفات عدیده بودند. يك سلسله از کتب و رسالات علمی و عملی ایشان بچاپ رسیده بود که در حوزه علمیه قم تدریس میگردید .

شادروان آیت اله بروجردی دارای دو فرزند ذکور بود که آقا محمد حسن فرزند بزرگ ایشان در حوزه علمیه قم بطلاب علوم دینی (صرف) درس میداد و در محضر پدر هم تلمذ میکرد آقا احمد فرزند کوچکتر سالهاست در نجف اشرف مشغول فرا گرفتن علوم قدیمه میباشد .

یکی از خصوصیات اخلاقی آیت الله بروجردی فاتحه خوانی شبهای چهارشنبه بود. بطور مرتب در شبهای چهارشنبه با وجود کسالت مزاج بر سر قبر همسر خود حاجیه خانم میرفت و فاتحه میخواند .

دیگر از خصوصیات ایشان عدم اظهار نظر منفی درباره مسائل اجتماعی که بآیین و مذهب بستگی داشت بوده است. به تمام استفتاها پاسخ میداد و امضا او در دو کلمه خلاصه میشد (حسین الطباطبائی) .

ناگفته نماند شادروان آیت الله بروجردی متولد شهر بروجرد بود ولی در شناسنامه نام فامیل بروجردی نداشت و خود آیت الله میل داشت ایشان را بنام حسین طباطبائی خطاب کنند ولی روی معروفیت نام بروجرد در این اواخر اصرار بیشتری نمیکرد .

حضرت آیت الله بروجردی که بطور تحقیق در حدود ۸۶ سال

شمسی داشتند احتیاجی به عینک نداشته و هوش و ذکاوت ایشان فوق العاده بود هر کس را یکبار میدیدند ولو اینکه سالها ملاقات دوم دست نمیداد بمجرد برخورد اظهار آشنائی میکردند. در این اواخر عقیده زاید الوصفی به اتمام ساختمان مسجد معظم قم نشان میدادند چون بانی این مسجد عظیم که در جهان از نظر وسعت همانند ندارد ایشان بودند و بالاخره در چند ماه پیش ساختمان مسجد معظم با تمام رسید و در همین مسجد بود که ضمن

انجام اقامه نماز بعثت ازدیاد جمعیت و گرمی هوا دچار ناراحتی شده بودند. علاقه دیگر آیت الله بروجردی مربوط به ترویج دیانت حقه اسلام در کشورهای اروپائی و آمریکای شمالی بود چنانکه در طی سالهای اخیر عده ای از علمای جوان را که بزبان های خارجی مسلط بودند مأمور تاسیس دفتر اسلامی و جامعه تشیع در کشورهای اروپا و آمریکا نمودند اولین نماینده آیت الله بروجردی در خارج از کشور حجة الاسلام

حضرت آیت الله بروجردی در بستر بیماری

بحقی بود که در هامبورگ دفتر نمایندگی تاسیس کرد دومین نماینده آیت الله زاده خراسانی بود که در لندن اقامت نمود و به ترویج مذهب تشیع پرداخت سومین نماینده دکتر مهدی روحانی بود که در پاریس دست به تاسیس مجمع تشیع زده و بالاخره آخرین نماینده آیت الله بروجردی حجة الاسلام حائری بود که با تسلط کامل بزبان انگلیسی در حالیکه لباس روحانیت ملبس بود چند ماه پیش وارد واشنگتن گردید و در

تشییع جنازه حضرت آیت‌الله بروجردی

دایتخت آمریکا دفتر نمایندگان شیعیان را مفتوح نمود. حضرت آیت‌الله بروجردی مصمم بودند در کشورهای اطریش-اسپانیا-اسکاندیناوی-یونان و یوگوسلاوی نیز دفتر نمایندگی جامعه تشیع را برقرار نمایند زیرا اطلاعات کاملی به ایشان رسیده بود که در کشورهای اسکاندیناوی مخصوصاً فنلاند و همچنین یوگوسلاوی زمین‌ها برای تبلیغات دین تشیع فراوان است. البته مخارج این دفاتر از طرف حضرت آیت‌الله تأمین میگردد و همه ماهه وجوه مربوطه بارز حواله میشود.

بادرگذشت حضرت آیت‌الله بروجردی طاب ثراه از هم‌اکنون در محافل روحانی و جامعه تشیع ایران و سراسر جهان بحث پرسرجانشین آن شادروان است.

باید دانست در جامعه تشیع انتخاب مرجع تقلید بطور رسمی و بصورت انتخابی انجام نمینماید. صحیح است در جامعه تسنن و سایر فرق اسلامی انتخاب مفتی‌ها و پیشوایان روحانی در اغلب مواقع بصورت انجام انتخابات و گرفتن رای از طرف علماء درجه اول و اجد شرایط میباشد ولی در جامعه تشیع همچنانیکه در باره آیت‌الله حاج سید ابوالحسن

اصفهان و آیت الله حاج آقا حسین قمی معمول بود مراجع تقلید خود بخود و بدون اینکه کسی کاندیدا شود و یا علما دور هم جمع شده و برای کاندیدای یکی از علماء واجد شرایط اقدام کنند فقط و فقط روی توجه مردم و علماء آن عالم ربانی بدرجه پیشوائی میرسید و در باره شخص حضرت آیت الله بروجردی همین ترتیب عملی شد و با وجودیکه از سالیان دراز باینطرف محل توقف مرجع تقلید شیعیان در نجف اشرف بود و آیت الله اصفهانی و آیت الله قمی نیز در آن شهر بر تق و فتق امور

شیعیان جهان میپرداختند آیت الله بروجردی که قبل از رحلت آیت الله اصفهانی و آیت الله قمی در قم سکنی اختیار کرده بودند در همین شهر با قامت خود ادامه و بالاخره ایران مرکز تشیع جهان شد و حال نیز در بین علماء اعلام تهران این تصمیم پابرجاست که کماکان شهر قم و یا مشهد محل اقامت و جلوس مرجع تقلید باشد زیرا وجوه پرداختی از طرف شیعیان بطور کلی صدی نود آن از طرف شیعیان ایرانی است .

شاهنشاه هنگام ورود

به مجلس ختم پیشوای فقید شیعیان

در موقع حیات حضرت آیت الله بروجردی صحبت بود که اگر بعد از یکصد و بیست سال عمر حضرت آیت الله بسرای جاودانی بشتابند چه کسی باید امور شیعیان را سرپرستی نماید. در محافل مذهبی قم صحبت ازدونفر بود که اولی آیت الله آقا سید کاظم شریعتمدار آذربایجانی و دومی آیت الله گلپایگانی .
ناگفته نگذاریم جمعی را هم عقیده بر اینست آیت الله آقا محسن

حکیم که اصلاً عراقی است و در نجف اقامت دارد و جمعی از شیعیان عراق بایشان اقتداء میکنند شایستگی جانشینی آیت الله بروجردی را دارند.

آیت الله آقامحسن حکیم بزبان فارسی هم آشنائی کامل دارند ولی همان طوریکه تذکر داده شد چون قرنهایست مرجع تقلید شیعیان جهان تابعیت ایران را دارد و اصل و نسبش ایرانی است بطور تحقیق مرجع تقلید آینده هم ایرانی خواهد بود.

این راهم باید خاطر نشان کرد بطور تقریب در ماه مبلغ پنج میلیون ریال بابت سهم امام از طرف تجار و ثروتمندان ایرانی بنام آیت اله بروجردی به قم حواله میشود و دست کم دویست تا چهارصد هزار روپیه از طرف تجار هندی و پاکستانی به قم حواله میگردد و جوهر مزبور بمصرف اداره حوزه های علمیه قم - نجف - کربلا میرسد و حقوق طلاب هم از این بودجه پرداخت میشود.

بدیهی است این وجوه سرشار کماکان به قم حواله میشود و توقیفی پدید نخواهد آمد

دنیای یکرنگی

پژوهنده: حسن انکلی

ذره ناقابل مردم گلستان نیستند
 آسمانها زیر پا دارم اگر افتاده پایم
 در فضای عشق رقصان ذره ناچیزم اما
 کشتی دریای همت راز همت ناخدایم
 چون همای استخوان خوارم شرف آئین وقانع
 خشک نانی گر نشد پیدانخیزد وای وایم
 همنشینم مطرب و ساقی است یارم ساز و مینا
 درد لشب کر کند گوش فلک راهای هایم
 عید و ماتم هر دورا با عشق و شادی میکنم طی
 روز و شب پیچیده درد نیای یکرنگی صدایم